

Eturauhanen kannattaa tutkituttaa ajoissa

Syöpätautien erikoislääkäri, lääketieteen tohtori Petteri Hervosen mukaan Suomessa on tarvetta eturauhassyövän PSA-verikokeeseen perustuvalle tehokkaalle seulonnalle. Merkittävä osa sairastuneista paranee ja osalle riittää pelkkä seuranta.

Eturauhassyöpä on Suomessa miesten yleisin syöpä. Samalla se on ylipäätään Suomen yleisin syöpä. Vuosittain eturauhassyöpään sairastuu noin 5000 suomalaismiestä.

– Noin 920 miestä kuolee vuosittain eturauhassyöpään, mutta suuri osa sairastuneista ei tarvitse edes hoitoa, vaan heillä riittää pelkkä seuranta. Nykyaikaisten tutkimusmenetelmien avulla pystytään löytämään ne miehet, joihin tulee kohdistaa hoitavia toimia, Suomen eturauhassyöpäyhdistys Propo ry:n toiminnanjohtaja **Kimmo Järvinen** kertoo.

”Nykyaikaisten tutkimusmenetelmien avulla pystytään löytämään ne miehet, joihin tulee kohdistaa hoitavia toimia”, sanoo Kimmo Järvinen, Propo ry:n toiminnanjohtaja. Kuva: Propo ry.

Järvisen mukaan Suomessa on paljon hoitomenetelmiä ja lääkkeitä, joiden avulla eturauhassyövästä voi parantua.

– On selvää, että hoitojen riittävän aikainen aloittaminen tuo parempia tuloksia. Potilas voi parantua ja hänen elämänlaatunsa voidaan ylipäätään taata paremmin, kun tarvittavat hoidot tehdään riittävän varhaisessa vaiheessa.

Järvinen toteaa, että tauti ei eturauhasen kapselin sisällä ollessaan useimmiten aiheuta potilaassa mitään ennakoivia oireita. Joskus eturauhasen hyvälaatuisen liikakasvun oireet ovat merkittävämpiä kuin eturauhasen syöpään liittyvät oireet.

Keskimäärin eturauhassyöpään sairastutaan Suomessa noin 70-vuotiaana. Toisinaan se voi olla myös nuoremman miehen sairaus. Riski lisääntyy, jos miehen lähisuvussa on eturauhassyöpää ja varsinkin silloin, jos sitä on sairastettu nuorella iällä.

– Tällaisten riskiryhmään kuuluvien miesten olisi hyvä tarkistaa sukupuoliterveyttään jo 40-vuotiaana urologin vastaanotolla. Varsinkin 50-vuotiaasta lähtien miesten tulisi olla asiassa erityisen valveutuneita.

Järvinen muistuttaa, että merkittävä osa naisista käy muutamman vuoden välein gynekologin

vastaanotolla.

– Naiset ovat hyvin fiksuja pitäessään huolta omasta sukupuoliterveydestään. Tällöin yllätyksiä ei pääse syntymään. Miesten tulisi olla yhtä valveutuneita.

Hoidot suunnitellaan yksilöllisesti

Eturauhasta tutkitaan PSA-verikokeella ja peräsuolen kautta tunnustelemalla. Niiden jatkeeksi voidaan tehdä ultraääniä tutkimus ja magneettikuvaus.

– Samalla saadaan kartoitettua mahdollista eturauhasen hyvänlaatuisesta liikakasvua, joka voi tuottaa esimerkiksi yöheräilyä. Liikakasvuunkin on tehokkaita hoitoja, Järvinen kertoo.

Eri syöpäpotilaiden jonotusajat sairaaloissa ovat lyhentyneet merkittävästi. Hoidot suunnitellaan yksilöllisesti. Niihin voi sisältyä lääkkeiden ohella sädehoitoa ja/tai leikkaus.

– Hoitosuunnitelmaa käydään läpi yhdessä potilaan kanssa. Potilas voi luottaa lääkärin ammattilaiseen osaamiseen. Eri kliiniset hoidot ovat Suomessa yleensä hyvällä tasolla. Niissä on kuitenkin jonkin verran alueellisia eroja.

Järvinen toteaa, että eturauhassyövästä parantuneen henkinen toipuminen vie oman aikansa.

– Psykososiaalinen tuki jää pal-

jolti miehen itsensä järjestettäväksi. Lääkäreillä ja hoitajilla ei ole tähän muun työnsä puitteissa riittävästi aikaresursseja.

Järvisen mukaan Kelan ja syöpäjärjestöjen järjestämät sopeutumismennuskurssit ovat oiva reitti hankkia voimavaroja hoitojen jälkeiseen elämään.

– Myös Propo ry järjestää vuosittain kaksi voimaa vertaisuudesta -lomaa. Ensi syys-lokakuussa Saariselän Kiilopäällä pidetään viikon mittainen loma ja marras-joulukuussa vietetään viikko Härmän kylpylässä, ellei korona tuo muutoksia suunnitelmiin.

– Virkistyksen ohessa näillä lomilla käsitellään taudin vaikutusta elämään. Vertaistukea tarvitaan, jotta potilas voi käsitellä syövän ja hoitojen aiheuttamia muutoksia itsessään ja parisuhhteessaan.

Systemaattisesta seulonnasta lakialoite

Syöpätautien erikoislääkäri, lääketieteen tohtori **Petteri Hervonen** toimii HUS Syöpäkeskuksen urologisten syöpien osastonylilääkärinä. Yli 20 vuoden ajan eturauhassyöpäpotilaita tutkinut ja hoitanut Hervonen toteaa näkevänsä lääkärintyössään taudin monet kasvot.

– Tapaan hoitoneuvotteluissa viikoittain iäkkäitä yli 75-vuotiaita miehiä, joille eturauhassyöpädiagnoosi on yksi krooninen sairaus muiden joukossa, eikä todennäköisesti vaikuta elämän kulkuun suuresti. Useimmiten toteamme yhdessä, että sairautta voidaan turvallisesti seurata ilman aktiivisia hoitotoimenpiteitä.

Hervonen kertoo, että näillä miehillä diagnoosin taustalla on useimmiten virtsaoireiden lievä lisääntyminen ja PSA-verikokeen lievästi koholla oleva tulos.

– Heillä syöpädiagnoosi on tehty eturauhasen koepalasta ja patologin arvio syöpäsolukon ärhäkkydestä on alhainen.

Hervonen kertoo kohtaavansa toisaalta usein esimerkiksi juuri eläköityneitä noin 65-vuotiaita miehiä, joiden eturauhassyöpä on levinnyt parantavan hoidon ulottumattomiin.